

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

С. О. Омельченко

“27” червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності

071 Облік і оподаткування
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Облік і оподаткування
(назва програми)

мова навчання

українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

Мартиненко О.В. - ст. викладач кафедри обліку і аудиту ДДПУ

Рецензенти:

Гончар Л.В. д.пед.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ДДПУ

Пилипенко О.С. к.е.н., доцент кафедри менеджменту ДДПУ

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол № 11 від «02» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Л.В. Гончар

Погоджено групою забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Керівник групи забезпечення

доцент., к.пед.н.

К.О. Яровий

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	4 -й	4 -й
	Семестр	
	7 -й	7 -й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи здобувача – 4	Лекції	
	24 -год.	10 -год.
	Практичні	
	24 -год.	10 -год.
	Самостійна робота	
	72 -год.	100 -год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» є формування у здобувачів системи теоретичних і практичних знань з питань функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудових відносин в суспільстві, доходів населення та оплати праці, стимулювання оптимального використання людських ресурсів і підвищення продуктивності, ефективності праці.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання,
методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкової)
«ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»**

Компетентності, які формуються, з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК2 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК3 Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК4 Здатність працювати автономно</p> <p>ЗК8 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК13 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні</p> <p>ФК4 Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання</p> <p>ФК12 Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного інструментарію</p> <p>ФК13 Здатність здійснювати контроль як функції управління підприємством з метою забезпечення його ефективного функціонування, оцінки результатів роботи, виконання планів, визначення порушень прийнятих норм і стандартів, підвищення відповідальності</p> <p>ФК15 Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку</p>	<p>ПРН 1 Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем</p> <p>ПРН 2 Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств</p> <p>ПРН 9 Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств</p> <p>ПРН 15 Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві</p>	<p>словесний (лекція, дискусія), практичний (практичні заняття), робота з навчально-методичною літературою (складання реферату), відеометод (дистанційне навчання), самостійна робота (розв'язання самостійної та контрольної роботи)</p>	<p>тестування, захист практичних робіт, самостійної та контрольної роботи, презентація реферату, екзамен</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усьо- го	Зокрема		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	3	1	-	2	2	-	-	2
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	7	1	2	4	4	-	-	4
Тема 3. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 4. Соціально-трудові відносини як система	6	1	1	4	6	-	-	6
Тема 5. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти	6	1	1	4	8	1	1	6
Тема 6. Соціальне партнерство	6	1	1	4	8	1	1	6
Тема 7. Ринок праці та його регулювання	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 8. Соціально-трудові відносини зайнятості	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 9. Планування праці	8	1	1	6	10	1	1	8
Тема 10. Організація праці	6	1	1	4	6	-	-	6
Тема 11. Продуктивність і ефективність праці	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 12. Політика доходів і оплата праці	16	4	4	8	12	1	1	10
Тема 13. Аналіз, звітність та аудит у сфері праці	10	2	2	6	10	1	1	8

Тема 14. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалювання соціально-трудових відносин	6	1	1	4	6	-	-	6
Тема 15. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	6	1	1	4	8	1	1	6
Тема 16. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин	6	1	1	4	6	-	-	6
Всього годин	120	24	24	72	120	10	10	100

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	1	-
2	Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	1	-
3	Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва	2	1
4	Соціально-трудові відносини як система	1	-
5	Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти	1	1
6	Соціальне партнерство	1	1
7	Ринок праці та його регулювання	2	1
8	Соціально-трудові відносини зайнятості	2	1
9	Планування праці	1	1
10	Організація праці	1	-
11	Продуктивність і ефективність праці	2	1
12	Політика доходів і оплата праці	4	1
13	Аналіз, звітність та аудит у сфері праці	2	1
14	Моніторинг соціально-трудої сфери як інструмент регулювання й удосконалювання соціально-трудових відносин	1	-
15	Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	1	1
16	Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин	1	-
Усього годин		24	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Населення і людський ресурс суспільства	2	-
2	Праця як основа розвитку суспільства	2	1
3	Організація соціально-трудових відносин	2	1
4	Соціальний діалог як інструмент регулювання соціально-трудових відносин	1	1
5	Ринок праці в Україні	2	1
6	Зайнятість населення та безробіття	2	1
7	Планування праці як основа її організації	2	1

8	Управління продуктивністю праці	2	1
9	Оплата праці	4	1
10	Аналіз і планування трудових показників	2	1
11	Моніторинг соціально-трудової сфери	1	-
12	Діяльність МОП в Україні	2	1
Усього годин		24	10

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Економіка праці як навчальна дисципліна	2	2
2	Відтворення населення та формування трудового потенціалу	4	4
3	Мотиви та стимули до праці	4	6
4	Типи та види соціально-трудових відносин	4	6
5	Сучасний стан соціально-трудової сфери України	4	6
6	Система колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин	4	6
7	Державне регулювання ринку праці в Україні	4	6
8	Форми та види зайнятості	4	6
9	Методика планування трудових показників	6	8
10	Трудовий процес та його елементи	4	6
11	Показники вимірювання та резерви зростання продуктивності праці	6	8
12	Сутність та структура доходів працівників	8	10
13	Звітність з праці	6	8
14	Інструменти регулювання соціально-трудових відносин	4	6
15	Трудова міграція населення	4	6
16	Методи роботи МОП	4	6
Усього годин		72	100

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів затверджені «Положенням про контрольні заходи у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет».

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ, а саме за 100-бальною шкалою та національною

п'ятибальною шкалою для екзаменів («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «неприйнятно»).

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	незараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	max	min	max	min	max	min
T1	0,5	0,5	-	-	1	-
T2	0,5	0,5	2,5	1,5	4	2
T3	0,5	0,5	2,5	1,5	2	1
T4	0,5	0,5	1,5	1	2	1
T5	0,5	0,5	1,5	1	2	1
T6	0,5	0,5	1,5	1	2	1
T7	0,5	0,5	2,5	1,5	4	2
T8	0,5	0,5	2,5	1,5	4	2
T9	0,5	0,5	1,5	1	6	4
T10	0,5	0,5	1,5	1	2	1
T11	0,5	0,5	2,5	1,5	6	4
T12	0,5	0,5	5	4	6	3
T13	0,5	0,5	2,5	1,5	6	4
T14	0,5	0,5	1,5	1	2	1
T15	0,5	0,5	1,5	1	2	1
T16	0,5	0,5	1,5	1	2	1
ІНДЗ	-	-	-	-	10	6
Разом	8	8	30	17	62	35

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	max	min	max	min	max	min
T1	-	-	-	-	2	1
T2	-	-	-	-	4	1
T3	0,5	0,25	2,5	1,5	4	2
T4	-	-	-	-	4	2
T5	0,5	0,25	1,5	1	4	2
T6	0,5	0,25	1,5	1	4	2
T7	0,5	0,25	1,5	1	4	2
T8	0,5	0,25	1,5	1	4	2
T9	0,5	0,25	1,5	1	6	5
T10	-	-	-	-	4	2
T11	0,5	0,25	1,5	1	10	5
T12	0,5	0,25	1,5	1	6	5
T13	0,5	0,25	1,5	1	6	5
T14	-	-	-	-	3	2

T15	0,5	0,25	1,5	1	2	2
T16	-	-	-	-	2	2
ІНДЗ	-	-	-	-	10	6
Разом	5	2,5	16	9,5	79	48

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Здобувач вищої освіти може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання екзамену в період сесії.

Якщо здобувач вищої освіти на екзамені отримав оцінку нижчу, ніж за результатами роботи в семестрі, у відомість обліку успішності виставляється підсумкова оцінка за результатами роботи в семестрі.

Результати семестрового контролю обов'язково оголошуються екзаменатором здобувачам після перевірки їхніх робіт (того ж дня) і заносяться у відомість обліку успішності та залікові книжки здобувачів, а письмові роботи передаються до деканату на зберігання.

У разі, якщо здобувач вищої освіти не з'явився в день складання екзамену, у відомість обліку успішності ставиться запис «не з'явився».

Здобувач, який протягом семестру не набрав 60 балів з навчальної дисципліни, вважається недопущеним до складання екзамену з цієї дисципліни, й у відомість обліку успішності ставиться запис «не допущений».

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під засобами діагностики успішності навчання розуміємо завдання, що передбачають певні дії здобувачів, спрямовані на виявлення як окремих показників засвоєння навчального матеріалу, так і кінцевих результатів навчання.

У якості засобів діагностики результатів вивчення дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини» застосовуються: тестування, захист практичних робіт, самостійної та контрольної роботи, презентація реферату, екзамен.

Питання до екзамену:

1. Економіка праці та соціально-трудові відносини як навчальна дисципліна
2. Етапи становлення економіки праці як науки
3. Праця як об'єкт вивчення дисципліни
4. Сучасний стан соціально-трудової сфери України
5. Характеристика населення
6. Трудові ресурси: сутність та зміст
7. Трудовий потенціал та його складові
8. Сутність і характер праці, її соціальні аспекти
9. Види праці
10. Сутність задоволення працею
11. Якість трудового життя
12. Соціальна сутність соціально-трудових відносин як системи у сучасних умовах господарювання
13. Чинники формування соціально-трудових відносин
14. Рівні та предмети соціально-трудових відносин
15. Типи та принципи соціально-трудових відносин
16. Механізм та методи регулювання соціально-трудових відносин
17. Роль державних органів влади у регулюванні соціально-трудових відносин
18. Наймані працівники в системі соціально-трудових відносин
19. Діяльність профспілкових організацій в Україні
20. Правові та практичні аспекти діяльності організацій роботодавців в Україні
21. Сутність соціального партнерства
22. Суб'єкти соціального партнерства та їхні функції
23. Система колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин
24. Ринок праці: сутність, зміст і структура
25. Сегменти ринку праці
26. Попит та пропозиція на ринку праці
27. Регулювання ринку праці
28. Форми і види зайнятості
29. Форми безробіття
30. Регулювання зайнятості
31. Методика планування праці
32. Планування зростання продуктивності праці
33. Планування чисельності і структури кадрів
34. Планування заробітної плати
35. Поняття й основні напрямки організації праці
36. Трудовий процес і його раціоналізація
37. Умови праці і фактори їхнього формування
38. Ефективність і методи вимірювання продуктивності праці

39. Фактори, що впливають на продуктивність праці
40. Продуктивність і рівень оплати
41. Рівень життя і доходів населення
42. Заробітна плата в економічній системі
43. Система трудових показників і взаємозв'язок їхніх елементів
44. Звітність та аудит у сфері праці
45. Специфіка досліджень проблем трудової організації в умовах ринку
46. Сутність, цілі і завдання соціологічних досліджень у сфері праці
47. Регулювання й удосконалювання соціально-трудова відносин
48. Міжнародна організація праці
49. Трудова міграція населення
50. Методи роботи Міжнародної організації праці
51. Основні сфери використання програм регулювання соціально-трудова відносин у міжнародній практиці

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Економіка праці і соціально-трудова відносини [Текст] : навч. посіб./ Никифорак В.А., Водянка Л.Д., Кобеля З.І., Никифорак О.Я. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 332с.
2. Економіка праці і соціально-трудова відносини: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В. Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с.
3. Економіка праці : навчальний посібник / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
4. Колот А.М., Грішнова О.А., Герасименко О.О. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник / за ред. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2018. 711 с.
5. Лукашевич В. М. Економіка праці та соціально- трудова відносини: навч. посіб. Львів: «Новий світ-2000», 2018. 248 с.
6. Методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи (поновлені) з дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини» для студентів спеціальності: 051 Економіка, 075 Маркетинг, 292 Міжнародні економічні відносини / укладач Н. І. Єсінова. Х. : ХДУХТ, 2019. 170 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV в чинній редакції. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Матвейчук О.Л. Державне регулювання соціально-трудова відносин за умов розвитку інформаційного суспільства в Україні / О.Л. Матвейчук // Вісник НАДУ при Президентові України, Серія «Державне управління», 2018. №1 С. 122-129.

3. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356- XII в чинній редакції. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.

4. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР в чинній редакції. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

5. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI в чинній редакції. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.

6. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.

7. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 № 5026-VI в чинній редакції. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5026-17>.

8. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР в чинній редакції. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>.

9. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII в чинній редакції. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативна база України. URL: <http://www.nau.com.ua>.
2. Міністерство фінансів України URL: <http://www.minfm.gov.ua>.
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2070>

Мартиненко О.В.

ст. викладач кафедри обліку і аудиту

